

*Кедь ми прийшла карта нароковац
Став я свого неня дошиковац:
«Неню ж ти мій, неню, вчинь ми таку волю,
Йди за мене служить на ту войну».*

Українська народна пісня

Під колесом раптом щось голосно бахнуло. Глухий удар струснув корпус машини, і одразу за ним другий, мовби першого було недосить. Кермо різко потягло праворуч.

Хай йому чорт!

Уляна втискала гальма поступово, як вчив інструктор. Настя на задньому сидінні запитала сонним голосом:

– Ой, мамо, що це?

– Нічого страшного, – збрехала Уляна. – Зараз подивлюся.

Вона обережно з'їхала на узбіччя, сповнена поганих передчуттів. Оце було повертатися до хати за забутою сумочкою. Мама, неначе у дитинстві, одразу заквоктала: треба подивитися у дзеркало, щоб у дорозі не трапилося чогось, і вона, доросла жінка, навіть зазирнула до нього мимохідь, хоч вголос і заперечила: «Ну що ти, мамо, справді!». Ще зі школи, коли забуде щось, мама завжди примушувала заглядати у дзеркало, щоб підманути долю – буцімто повернулася, щоб поправити зачіску чи щось таке. Уляна не могла зараз згадати, чи спрацьовував цей нехитрий трюк у дитинстві, та й які тоді могли статися неприємності? Хіба трійку отримаєш з контрольної.

Але зараз домашній мамин спосіб не допоміг. Щось таки сталося. Уляна дисципліновано заглушила двигун,

затягла ручник, і тільки потім відстебнулася від крісла та вийшла на дорогу, озирнувшись про всяк випадок через плече. Ну просто зразковий водій. Але навіть зразкові водії не застраховані від дорожніх пригод, навчав інструктор, і він, зараза, мав рацію.

Сутінки тільки-но впали на землю, тому за ліхтариком можна було не лізти, ба й без ліхтарика було видно, що колесо пробите – машина характерно перехнябилася на один бік. Але тільки коли обійшла машину, Уляна зрозуміла, що все значно гірше, ніж могло бути. Бо пробитими виявилися два колеса – передне і задне. Дуетом.

Ну що ж це таке, справді?!

А все мама з її вічним: «Оце ще покладу тобі баночку домашнього, де ти в Києві таке знайдеш, і Настуні оце ж напекла, і оце в мене тут лежало, так мені вже не потрібно, а оце ще забула з минулого разу, і хрещена передала, а дитині на дорогу поїсти...». Планувала ж виїхати так, щоб по світлому дістатися траси Одеса – Київ, ну а в результаті оцих маминих ритуальних танців затрималася, забембалася, забулася своєю сумочку, повернулася, ось і маєш. Хоч дивися у дзеркало, а хоч ні.

Уляна присіла біля пробитих коліс, неначе могла чимось зарадити. Гума не подавала ознак життя, і бідолашна машина лежала, привалившись поріжками до землі. Тьху ти!

А все так добре починалося!

Торік зібралася з силами та грошима на машину – хай не новий, але цілком пристойний «Ланос». Пішла на курси, отримала права, всю зиму прокаталася без жодної пригоди – хоч були і сніг, і ожеледиця. Тому, власне, й ризикнула поїхати додому на Проводи самостійно, щоб не труситися в маршрутках, а головне – Настуню не мордувати. Бо погодьтеся – одне діло їхати у власній машині, а зовсім інше – на завжди незручному сидінні автобуса. Звісно, коли йдеться про поїздку на сто кілометрів, це не так помітно, а коли на п'ятсот, з дитиною... Отож.

На трасі не гнала, у ризиковані обгони не лізла, зупинялася за потребою, а також попиту кави – і все одно доїхала менш, ніж за сім годин. Тобто швидше і комфортніше, ніж автобусом. Дорожче, звісно, та якщо взяти до уваги пересадки – адже з Києва до Очакова прямих рейсів ще не запустили – а також можливість завантажити до багажника все, що хочеш, і не перти сумки в руках, як базарна торгівка, а просто застромити ключик у багажник – чик! Забирайте гостинці. Ну й урешті, не дарма ж на роботі сидиш до ночі – щось заробляєш, принаймні на бензин має вистачати зарплатні юриста у престижній компанії.

Уляна озирнулася навкруги – степ без жодного вогника. У повітрі – суміш вихлопу, куряви та весняних трав. Колись ця дорога ішла через Голованівськ, де є шиномонтаж, і кава з водичкою на кожному кроці. А потім збудували далеку об'їзну на радість невідомо кому – бо люди у депресивному Голованівську втратили мізерний заробіток на придорожній торгівлі, та й водіям у разі чого невідомо де шукати допомоги. У разі чого? Ну, наприклад, того, що проб'єш одразу два колеса.

Хоча навіть якщо пробити одне, навряд чи самотня жінка впорається із цим. Звісно, є запаска, і навіть домкрат десь має бути, але уявити, що вона зі своїми п'ятдесятьма кілограмами героїчно піднімає машину, відкручує болти великим сірим ключем... Бр-р-р-р. А з іншого боку, якщо навіть гіпотетично припустити, що одне колесо можна замінити на запасне, то що робити з другим? Ця задача була далеко за межами скромних Уляниних знань в автомобільній царині.

Добре в Європі – там, кажуть, на кожному кроці автосервіси і телефончики для виклику вмілих дядьків у чистих комбінезонах. І страхування. І, врешті-решт, дороги, на яких не пробивають по два колеса одночасно!

Хто не курить і не п'є, і не матюкається, той юристом не стає, хай не намагається – попри що прописну істину Уляна не вмiла лаятися. Мабуть, тут знову винною була мама та її виховання. Отже зняття стресу за допомогою лайки виключалося. Звісно, самотній жінці

в степу під Голованівськом на машині без двох коліс личило б розплакатися, однак Уляна не застосовувала і цього всепомічного жіночого антидепресанту. Бо жила сама, дочку виховувала сама, заробляла сама, голіруч билася з цим світом за життя теж сама, отже не мала для кого плакати, а крім того була юристом і знала: сльози не можуть слугувати доказом у суді.

Але що ж робити, коли немає що робити?

Уляна повільно видобула телефон, розмірковуючи, кого б набрати. Маму? Не дай Боже. Це – квоктання і сльози на півгодини, а настрої і без того паскудний. Офіс? Ще рано. От коли вже точно зрозуміє, що ночуватиме у степу, можна буде послати шефу есемеску, мовляв, затримуюся через форс-мажор і прошу вихідного. Добре хоч Пасха цього року пізня, і тому немає перспективи замерзнути, добре, що бензину півбака і в разі чого можна ввімкнути пічку, і добре, що мама наклала з собою їжі та компотів – буде чим годувати Настуньку. Тобто у житті все-таки існує позитив, правду пишуть у дамських журналах.

Тим часом задні двері машини розчинилися, Настуня висунула ніжки з салону, одразу вперлася ними у дорогу і здивовано запитала:

– Ой, мамо! А чого це земля так близько?

– Того, що ми пробili два колеса.

– Два? – здивувалася донька.

– Два, передне і задне.

– Правда? А як це?

Уляна знизала плечима:

– Не знаю. Мабуть, хтось насипав цвяхів на дорозі. Чи наші знамениті дорожні служби не заасфальтували велику яму.

– Знамениті? – перепитала Настуня. – А чим вони знамениті?

– Тим і знамениті, – гірко всміхнулася Уляна.

Іще один позитив: дочка в дорозі поводитися цілком самостійно, та воно їй зрозуміло – все-таки п'ять років, зовсім доросла дівчинка. В минулому залишилися безкінечні «пити – пісяти», щоправда натомість з'явилося «мені нудно», але тут на допомогу прийшли

забавки на телефоні, а коли від них у дорозі закачувало, то залишалися старі перевірені ігри у слова. Власне, цим вони й розважалися більшу частину подорожі. Слова на одну літеру, назви міст, істивне – неістивне і врешті те, що влазить у трилітрову банку – тут існує безліч варіантів. Перевага у віці та освіті дозволяє при цьому не відриватися від дороги, що дуже важливо для молодого (у сенсі стажу) водія. Мала, звісно, хитрувала, до крику сперечалася: «Не було такого слова, ні, не було!», або вигадувала якесь «Карукан» і заявляла: «Це місто в Китаї... Мабуть». Уляна сміялася, приймаючи такі відповіді, а потім дозволяла переможниці з'їсти зайву цукерку. Це було дуже мило й весело. Згодом дитина задрімала. І до траси залишалося зовсім небагато. А потім – бац! Точніше – бац-бац!

Настуня вибралася з салону, акуратно зачинила двері – мамина школа – і задумливо пройшлася від заднього колеса до переднього. Їй усе це було цікаво – бо машина все ще залишалася великою іграшкою, а пробиті колеса – то й взагалі новинкою. Перший рік якось обійшлося без цієї розваги.

– Та-а-к! – кумедно, по-дорослому наморщила лоба донька. – І що тепер робити?

А й справді, що?

Машини пролітали, не пригальмовуючи навіть із цікавості. Та й зовсім небагато було тих машин на периферійній трасі. На швидку появу якогось добродія, що не пожалкує часу на допомогу самотній жінці, сподіватися не доводилося. А перспектива самотньої ночівлі посеред степу надихала дедалі менше. Бо якщо тих, хто хоче допомогти, завжди бракує, то пограбувати чи, не дай Боже, зробити щось гірше із беззахисною жінкою охочі завжди знайдуться.

Була у них на роботі офіс-менеджер, колишня вчителька – старорежимна химерна пані, як і годиться таким персонажам, сухорлява, завжди при фасоні, підкреслено акуратна та пунктуальна. Спочатку всі мали її за уродженку Львова, але згодом Уляна довідалася, що насправді Львовом там і не пахло. З рідного села